

Något om kärlek i sammanlevnaden

Förmaningsord till en vän.

Guds frid, käre vän; tack för i går! Det faller mig in att skriva några ord till dig om hjärtat och om kärleken! Jag hoppas, du skall finna, att det går av min broderliga kärlek. Kärleken i allmänhet, i sig själv betraktad, synes mig vara av tvenne slag:

1) Den dyrkande, vidhängande, beroende kärleken.

2) Den välvilliga och välgörande kärleken.

Den förra är hjärtats djupaste *behov*; den senare är hjärtats ljuvaste *meddelande*. Den förra kräver till föremål något *fullkomligt*, ty vi känna, att varje *ofullkomlighet* hos det föremål, som vi dyrka, vidhänga och bero utav, gör oss olyckliga. Den senare åter begär blott att få bevisa något gott, vill blott älska och göra väl, även om dess föremål är bristfullt. Den förra medför en förstörande smärta, om föremålet förloras. Den senare ser blott på föremålets bästa. Den förra är hjärtats livsvillkor, hjärtat kan ej leva utan ett föremål för dyrkan. Den senare är, tyvärr, alltför sällsynt. Den förra kan bli skadlig, nämligen om dess föremål icke är det enda rätta, tillbörliga. Den senare kan aldrig bli skadlig.

Vad nu denna senare kärlek angår, så fördelar sig även den i tvenne slag, nämligen allmännelig kärlek och broderlig kärlek. Den allmänneliga sträcker sig till allt, vad människa heter; den broderliga blott till syskonen av samma anda och kan bäst fattas, om man tänker på naturlig syskonkärlek, vilken icke beror av syskonens större eller mindre fullkomlighet, ty då avseende göres därpå, så är något av den dyrkande kärleken inblandad.

Summa: vad som huvudsakligen skiljer den dyrkande kärleken och den syskonliga från varandra är, att den förra fordrar fullkomlighet hos föremålet, den senare icke. Detta ligger i sakens natur.

Då nu Gud är det enda rätta, tillbörliga föremålet för den dyrkande kärleken, huru visligt ställt, huru gott var det ej, att ingen och intet annat än han äger fullkomlighet; ty den dyrkande kärleken fordrar ett *fullkomligt* föremål och skulle aldrig kunna falla på något annat än Gud, om människan icke vore blind och drömde om fullkomlighet hos andra föremål. T.ex. jag fattar tycke för en person; strax ser jag i henne en ängel, hos vilken ingen fläck, intet enda fel finnes. När kärleken svalnat, ser jag felen, och dyrkan är slut, eller (vänd om uttrycket) när felen framstå för mina ögon, svalnar den dyrkande kärleken, och då är det väl, om den tillbörliga, välgörande kärleken kvarstår eller träder i stället.

Eller t.ex. jag blir kär i mig själv. Strax är jag blind för alla egna fel, jag ser i mig den bästa, den lyckligaste begåvade människa. Eller jag fattar en dyrkande vördnad och kärlek för en Andens man. Strax ser jag på hans framsida, liksom på Arons urim och tummim, d. ä. ljus och fullkomlighet, ja, idel fullkomligheter. O, huru visligt av Gud, som sade: *Jag vill icke giva min ära åt en annan*, att han hos alla andra föremål lät några brister med inflyta, på det vi måtte lära att vända den dyrkande kärleken mot det rätta föremålet, vilket dock icke sker, förrän vi flera gånger annorstädes förgäves sökt fullkomliga föremål, men med bedrävelse blivit tillbaka- och tillrättavisade.

Men hur helt annorlunda det är med den sanna kristliga syskonkärleken! Den tänker intet argt, den hyser väl förtroende, men ett sant, ett visligt, syskonligt förtroende, som icke stöder sig på föremålets fullkomlighet i allmänhet utan blott på fullkomlighet i *ett*, gissa i vad? Männe i fromhet? nej. I tron då? nej. I kärlek då? Nej. Nå, i vad? Jo, i *uppriktighet*. Jag behöver ej mer till en förtrolig syskonlig vänskap, än känna broderns eller systems fullkomliga uppriktighet, eller deras *fullkomlighet i uppriktigheten*. Till broderlig kärlek fordras således blott, att föremålet är en broder i Kristus, en levande lem i hans kropp. Till allmännelig kärlek åter fordras icke mer av föremålet, än att det är *en människa*.

Måne vi hava något av vikt att härav lära? Jo, först att vi väl pröva vår kärlek till människor, eftersinnande, vilkendera kärleken vi skänka dem, den dyrkande eller den syskonliga, välgörande. Är det den dyrkande, så veta vi, att den skall förorsaka lidanden, ty den är en synvilla, en ljuv dröm, dess föremål ett hjärnsnöke, en drömbild, vilken, saknande all motsvarighet i verkligheten, skall en gång förintas som en bubbla – och då gråter barnet. Den är dessutom misshaglig för Gud, ty han vill vara ensam Gud, enligt första budet; den är skadlig för oss själva, vilka efter en tids avgudadyrkan skola med smärta slitas från den ljuva bilden; skadlig för den avgudade, ty jag tror, att många helgon hade fått gå med mera vissa steg på fromhetens väg, fått slippa att falla, om icke Gud (som ej vill giva sin ära åt en annan) hade ansett nödigt att med ett fall i synd visa både den dyrkade och den dyrkande, att »allt kött är hö».

För det andra, måtte vi, som vilja vara kristna, så alldeles älska varandra blott i Kristus, älska Kristus i varandra, att vår syskonliga kärlek alls intet beror av mer eller mindre fullkomlighet hos brodern; utan såsom Gud, vår himmelske Fader, icke räknar och mönstrar fel och brister hos oss, utan förgäter dem alla, vänder ögonen från dem på sin Sons förtjänst, i vilken vi hava alla lika mycket, äro alla lika, och han därför tager de arma publikanerna och skökorna in i sitt rike förr än de fina, fromma, rättfärdiga fariséerna, så skola ock vi, hans barn, häruti söka likna honom. O, detta är en svår konst i utövningen, men ock en dyrbar! O, huru tillbedjansvärd är icke vår Fader just genom detta hans sätt med syndare!

Likaså huru älskvärd är icke den, som efterföljer honom, som icke tackes sig själv, utan, glad att själv få vara *en* av den syndarhop, som står för nådastolen och får förlåtelse, gärna håller de svaga bröderna deras fel till godo, icke för deras fel tänker värre om dem än om sig själv för egna fel, ja, icke tänker annorlunda än om sig själv, nämligen så här: de äro mig lika, ser jag, de äro syndare som jag, men äro ock lika dyrt köpta med Guds Sons blod som jag och torde hava förlåtelse hos Gud såsom jag, så att Gud är icke vred på dem; då bör ej heller jag vara det; då Gud icke är trött på mig och missnöjd med mig, icke bör jag vara missnöjd med denne min broder! Ja, vi skola icke ens förundra oss över varandras brister. Det var hos de gamla en filosof, vars son dog, och då någon sade till gubben: »Tänk, att din son dog!» svarade han: »Ja, jag visste nog, att han var född dödlig.» Just så, då någon broder i nåden begår en liten eller stor dårskap, skola vi ej mycket förundras, utan lugnt säga: Ja, jag visste nog, att han var född av syndig säd liksom jag.

Än mer, då Paulus lärar, huru vi skola bära varandras börda, säger han, att liksom vi kläda de skröpligaste lemmarna av vår kropp med så mycket större heder, så skola vi med mesta ömhet omfatta de skröpligaste lemmarna i Kristi andliga lekamen. Om jag har ont i en lem – den bulnar, varas och förorsakar smärta – så faller det mig dock aldrig i sinnet att därför förakta den, utan jag gör allt för att sköta och förbättra den sjuka lemman. Det är endast i den händelsen, att den liksom dör och genom sin röta fördärvar de andra lemmarna, som jag låter taga bort den. Tillämpningen eller lärdomen är här lätt att göra.

C-O Rosenius 1853

© Pietisten 2026

Texterna får användas fritt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.
www.pietisten.com